

de verborgen foto

Nu ik veel tijd hier in de pingpongkelder doorbreng - dagenlang al sjouw ik paperassen af en aan - komen als vanzelf herinneringen aan deze onderaardse ruimte op. Nog voordat ik er zelf feestjes gaf, hadden mijn ouders hier vaak luidruchtige carnavalsavonden gehouden. Dan moest ik met een dienblad met volle glazen, hapjes en rookwaar rond, maar durfde ik niet goed tussen al die hossende en gemaskerde grote mensen door te lopen uit angst dat iemand tegen mij aan zou stoten en ik alles uit handen zou laten vallen.

Als ik weer een nieuwe stapel papieren op de groene tafel heb gesorteerd, kijk ik vanaf mijn houten kruk eens goed om mij heen. Het is een lage en kale ruimte. Zonder geluid van buiten. Zonder een raam dat licht doorlaat. Waar het nog steeds geen dag is en ook geen nacht.

Ook het groen fluwelen gordijn in de hoek hangt er nog. Ik weet dat daarachter een gangetje is dat toegang biedt tot een opstap naar een ruimte van hooguit drie bij drie meter waar ik vroeger enkel gebukt doorheen kon. En op zijn beurt leidt die naar een groot zwart gat en een aardedonkere kruipruimte daarachter. Ik weet nog goed hoe bang ik was als ik wel eens iets uit de pingpongkelder moest halen. Zeker weten dat achter dat groene gordijn een enge inbreker op mij stond te wachten! Met bonzend hart vloog ik altijd zo snel als mogelijk weer de keldertrap op naar boven.

Nog steeds heeft het groene fluweel iets engs. Ik sta op, loop er naartoe, aarzel, en besluit het toch nog maar gewoon dicht te laten.

Overmoedig en gewapend met een zaklamp uit de timmerkelder schuif ik een dag later het groene fluweel dan toch maar eens opzij. Ik neem het opstapje en beweeg mij gebukt door de lage ruimte erachter. Ik richt de zaklamp op het zwarte gat vóór mij en verken het achterste gedeelte, nog geen anderhalve meter hoog, eerst maar eens van een veilige afstand. In het felle schijnsel ontwaar ik achter dikke spinnenwebben een paar planken, ijzeren stangen, een grote houten kist, het oude kerststalletje van vroeger dat er nu halfvergaan bij staat en iets wat lijkt op het onderstel van een kinderwagen. Alles zit onder een laag stof van jaren en verkeert in diepe rust.

In het halfdonker kruip ik door het gat, de straal licht zwiept alle kanten

op. Een groot, kromgetrokken stuk karton achter de houten kist trekt mijn aandacht. Ik pak de plaat en richt mijn zaklamp erop. Als ik het stof ervan af blaas, zie ik dat er met potlood 'Lody 4½ Jahre alt' staat geschreven. Maar dan draai ik het karton om en zie ik een jongetje - wit jasje, witte korte broek, witte kniekousen - lief in de camera kijken. Het gevlekte hondje naast hem lijkt een speelgoedbeest. De foto van maar liefst vijftig bij zeventig centimeter is blijkens het opschrift gemaakt door ene G. Rheinganz. Na enig speurwerk kom ik erachter dat die destijds de eigenaar was van het Heerlense 'Atelier voor Moderne Photographie' aan de Saroleastraat 21. Het moet in de zomer van 1925 zijn geweest dat de kleine Lodi daar in de camera heeft gekeken. Langs de vaalwitte randen van het karton zijn hier en daar al flinke schimmelplekken te zien.

Met de grote plaat in handen kruip ik voorzichtig door het zwarte gat terug naar de lage ruimte, ga ik het opstapje af en loop ik weer rechtop en onverschrokken langs het groene fluweel de pingpongkelder uit. Ecnmaal boven schuif ik de foto behoedzaam (de grote plaat karton kan immers elk moment breken) in een doorzichtige plastic zak en leg hem op de achterbank in mijn auto. En op zekere dag reist kleine Lodi in zijn witte pakje samen met mij naar mijn flat in Nijmegen. Daar bedenk ik het plan om hem met de opbrengst van een van mijn gouden sovereigns mooi te laten inlijsten. Hij staat nu rechtop in mijn zitkamer en blik van achter helder museumglas naar de wereld om hem heen. Zo is het goed.

helemaal klem

Het had goed een scène uit een film van Hitchcock kunnen zijn. De tweede octrooiaanvraag, die voor de klemhouder, moet nog de deur uit als Lodi op donderdag 30 januari 1975 op zijn werkkamer op de fabriek plotseling bezoek krijgt van de twee ON-directieleden. Ze zijn nog niet gaan zitten of mr. Henri D. richt zich onder het opsteken van een sigaret tot Lodi en zegt hem ontslag aan. Dat slaat in als een bom! Meteen stelt hij Lodi voor om per direct buitengewoon verlof te nemen, in welk geval de ON-directie bereid is het ontslag pas per 31 december in te laten gaan.

Geheel ontzet en niet in staat te reageren, legt Lodi zijn sigaar in de asbak, pakt zijn jas en autosleutels, loopt het kantoor uit, stapt in zijn Alfa Romeo en rijdt weg. Nog dezelfde dag worden overal in de fabriek A4'tjes opgehangen. "De heer Goderbauer is wegens plotselinge ziekte afwezig." leest het personeel.

Finie, minstens even ontredderd als haar chef, blijft diezelfde dag op kantoor totdat niemand meer in het pand aanwezig is. Dan zet ze de telex aan en stelt ze een bericht op voor de Braziliaanse contactpersoon van de grootste order op dat moment: de Trans-Amazone spoorlijn. "For contact purposes use his home address only. wait with actions and activities. he will send you letter." Zodra haar instructie naar Rio de Janeiro is verzonden, pakt ze haar jas en autosleutels en knipt ze het laatste licht uit.

De dag daarop verschijnt Lodi niet op zijn werk en de dagen daarna al evenmin.

Dat ik gisteren in de papierkraam op het telexbericht van Finie ben gestuit, was min of meer toeval. Ik ben verder gaan speuren en zag in zijn agenda dat hij kort vóór die bewuste donderdag nog op zakenreis naar Londen was. In de kelder passen puzzelstukjes in elkaar. En komt er een verklaring voor de nogal vreemde sfeer op de fabriek toen ik met zijn auto bij Everts & Van der Weijden de tas met Engelse ponden had afgegeven. En begrijp ik nu waarom hij toen niet zelf naar de fabriek was gereden.

Dit alles maakt mij nieuwsgierig. Ik wil hier in de kelder proberen om het allemaal boven water te krijgen. Overal om mij heen, zowel op de pingpongtafel als de betonnen vloer, liggen stapels paperassen, maar zit daar het hele verhaal in? Ik moet in ieder geval niet te snel dingen gaan